

Energiråd för företag

Det finns mycket du kan göra på ditt företag för att minska energianvändningen.

Många av de åtgärder du kan utföra handlar om att ändra lite på sitt beteende, det krävs inte alltid höga investeringar för att genomföra åtgärder som minskar energinotan.

Börja med energikartläggning

Det är viktigt att börja med att göra en energikartläggning så att du får på hur ditt företag ser ut med avseende på energianvändningen. Ta reda på hur mycket energi som används i de olika delarna i verksamheten. Hur stor andel går till uppvärmning, produktion och kontorsutrustning? Ta samtidigt reda på hur personalen upplever inomhusklimatet. Gör en energiplan och sätt upp tydliga mål som alla förstår och kan arbeta mot. Om du har möjlighet, följ upp energianvändningen månadsvis så får du direkt information om hur anläggningen fungerar. Du får ett bra underlag till nästa år för att se om energisparande åtgärder har gett resultat.

- Börja med att skriva av mätarställningen minst en gång per månad.
- Gör en nattvandring i lokalerna för att ta reda på vilken utrustning och belysning som är igång även fast det inte finns någon i lokalerna.
- Om du vill mäta hur mycket kontorsapparat drar finns det billiga elmätare i handeln som kopplas in mellan eluttaget och apparaten.

På www.eu-energystar.org finns det detaljerad information om elförbrukning för olika datorutrustningar, beräkningsprogram med mera.

Finns inte kompetensen eller tiden att utföra en energikartläggning kan företaget ta hjälp av en energikonsult för genomförande. Till och med år 2014 finns även ett stöd för företag som vill kartlägga energianvändningen i sina verksamheter och anläggningar. Stödet gäller företag som använder minst 500 MWh energi per år (all energi kan inräknas), det vill säga relativt energiintensiva företag. Stödet kallas "energi-kartlägningscheck - EKC", och uppgår till 50 % av kostnaden, men maximalt 30 000 kronor. Mer om stödet finns att läsa på Energi-myndighetens hemsida www.energimyndigheten.se.

Energiråd 1: Belysning

Omodern belysning använder mycket el och ger ofta en dålig arbetsmiljö. En väldigt effektiv ljuskälla är LED-lamporna som har kommit starkt på senare tid. En LED-lampa är 80 % mer effektiv än glödlamporna och håller cirka 25 000 timmar jämfört med glödlamporna som håller 1 000 timmar. I de fall det är möjligt så kan du byta till LED-lampor, men i vissa fall måste hela armaturen bytas, kontrollera detta med en installatör. Är det öppna armaturer ska det gå bra att sätta in LED-lampor. När du handlar lamporna kontrollera att du får rätt färgtemperatur (2 700 – 3 000 K om du vill att den ska likna glödlamporna), att färgåtergivningen, Ra-index, är minst 80 och den har en låg energianvändning.

Har du lysrörsarmaturer så vinner du mycket på att byta ut äldre T8-armaturer (tjockare lysrör) mot modern T5-teknik (tunnare lysrör) med HF-don. Dessa ger mer och bättre ljus och sparar upp till 50 %. Med dagsljus-avkänning och närvarogivare sparar man ännu mer.

I vissa fall kan du byta från glödlamporna till så kallade kompaktlysror (lågenergilampor i dagligt tal), men se i första hand om du kan hitta ett bra alternativ med LED.

Energiråd 2: Energisparläge

Se till att datorer, skrivare och kopiatorer har energisparläget aktiverat. Datorernas energisparlägen ställs in i operativsystemet. I Windows går du in på Kontrollpanelen och väljer Energialternativ. På Mac går du in på Systeminställningar och väljer Strömsparare. Att skärmsläckaren går på betyder inte automatiskt att datorn använder mindre el. Inställningarna kan heta vänteläge eller viloläge, där viloläget är att föredra eftersom det drar minst el. Det finns också inställningar där både hårddisk och skärm stängs av helt. Utrustningen för kopiering, utskrift, mm. är inaktiv under större delen av dagen och man sparar mycket energi och pengar om energisparläget är aktiverat.

Energiråd 3: Minska standby-förlusterna

Apparater som står i energisparläge kan använda mycket energi i detta läge om de inte stängs av efter arbetsdagens slut. Apparater med transformatorer kan dra ström även när de är avstängda. Andra apparater går inte att stänga av helt. Om datorer med kringutrustning ansluts till ett grenuttag med strömbrytare kan denna elanvändning undvikas helt och hållet. Vid arbetsdagens slut stänger man av utrustningen med strömbrytaren.

Energiråd 4: Energisnåla inköp

Gör energisnåla val vid inköp av ny utrustning. På sikt betyder låga energikostnader mer för lönsamheten än inköpspriset. Gör alltid en LCC-kalkyl (Life Cycle Cost), läs gärna på Miljöstyrningsrådets hemsida, www.msrf.se

För kontorselektronik finns olika frivilliga energimärkningar, t.ex. "Energy Star". Den nordiska miljömärkningen Svanen finns för datorer och bildskärmar, www.svanen.se. Dessutom finns TCO-märkning som förutom krav på låg strålning och energiförbrukning också omfattar andra arbetsmiljö- och miljöaspekter.

Energiråd 5: Rutiner

Inför rutiner för att stänga av datorer och annan kontorsutrustning och att släcka belysningen på kvällar och helger. Diskutera lämpliga rutiner med personalen och ta tillvara deras erfarenhet och idéer.

Energiråd 6: Se över elavtalet

Om du har ett eget abonnemang på elenergi: kontrollera att du inte abonnerar på för stor huvudsäkring. Begär statistik från elleverantören eller ta hjälp av en elektriker för att mäta effektuttaget och jämför med abonnerad effekt. Om du klarar dig med en mindre huvudsäkring kan du minska den årliga kostnaden med i storleksordningen 10 000-20 000 kr/år genom att sänka huvudsäkringen i ditt abonnemang. Detta gäller framför allt om du har gjort förändringar i din verksamhet. För att minska miljöpåverkan av den el man använder kan man välja el som är märkt med Bra Miljöval eller annan miljömärkning, läs mer i faktabladet om Grön el.

Förutom dessa generella råd kan företag som betalar för sin användning av värme och kyla vidta fler åtgärder för att minska sina energikostnader:

Energiråd 7: Värme

Se till så det inte är varmare än nödvändigt. Riktvärden för temperatur i lokaler är 20 - 21°C vintertid. Inomhusklimatet kan upplevas som bättre efter en temperatur-sänkning. Om det går att sänka innetemperaturen

minskar energibehovet för uppvärmning med ca 5 % för varje grad du sänker innetemperaturen.

Energiråd 8: Kyla

Kontrollera att värmesystemet inte är i gång samtidigt som eventuell klimatkyla är i drift. Om lokalen är för varm sommartid finns det flera alternativ till att köpa klimatkylaggregat, exempelvis att installera solfilm på fönstren eller använda markiser för att minska solinstrålningen. Det ger bättre inomhusmiljö till en lägre kostnad. Ett annat alternativ är att ventileras in kall luft nattetid. Kontrollera också med kommunen om fjärrkyla planeras i området. Om en kylmaskin behöver installeras bör det kontrolleras om någon närliggande verksamhet kan ta tillvara på den värme som kylmaskinen genererar.

Energiråd 9: Ventilationens drifttider och flöden

Kontrollera om det går att minska drifttiderna för ventilationen. Många gånger är ventilationen igång även när ingen vistas i lokalerna, till exempel under natten eller på helger, vilket är onödigt. Se också över drifttiderna för annan produktionsutrustning så att denna stängs av när produktionen inte är igång. Vad gäller ventilationen är det viktigt att se över luftflödena för att kontrollera att inte lokalerna överventileras. Jämför luftflödesprotokoll som upprättats vid OVK (obligatorisk ventilationskontroll) med gällande krav på luftväxling för er verksamhet och anpassa flödena därefter.

Energiråd 10: Diskutera med hyresvärderna

Åtgärder som påverkar kostnaden för värme och kyla ligger ofta på hyresvärdens ansvar och kan vara svåra för hyresgästen att genomföra. Det gäller speciellt för större investeringar i byggnaden som exempelvis byte av värmekälla eller åtgärder på klimatskalet (tak, väggar, fönster, med mera). En möjlighet är då att tillsammans finansiera en åtgärd. Hyresgästen kan till exempel under en tid betala en högre hyra till hyresvärderna för att finansiera en investering som ger hyresgästen sänkta energikostnader på sikt.

Mer information

På www.energiradgivningen.se finns det flera Faktablad som riktar till Företag

Energimyndigheten har mycket bra information för företag: www.energimyndigheten.se

Juni 2013